

Piet NOË

Oogarts in Rwanda

Als achttienjarige ging hij geneeskunde studeren, omdat hij met dat diploma naar de derde wereld wilde trekken. Hij specialiseerde zich in oogheelkunde, een discipline waarin je met relatief weinig middelen veel kunt bereiken. En Piet Noë (40) maakte zijn droom waar. Met de steun van LICHT VOOR DE WERELD opereert hij sinds 2008 in het oogziekenhuis van Kabgayi, in Rwanda.

‘Ik zie het als mijn taak om het lijden van mensen te verlichten’

Luk VANMAERCKE

Bij zijn aankomst in Kabgayi werd hij enthousiast ontvangen door het bisdom en zijn plaatselijke equipe. Zijn voorganger had het terrein goed voorbereid. Gedreven door zijn geloof bouwt hij daarop voort, zelfs ten koste van zijn privéleven. „We doen nu nog meer operaties dan vroeger, ook buiten het ziekenhuis, in afgelegen gebieden.” Vijfduizend operaties per jaar, waarvan vele ertoe leiden dat blinden opnieuw kunnen zien.

–Op welke realisaties bent u het meest trots? Het moeilijkst te verwezenlijken was de introductie van netvlieschirurgie. Daarin geloofde ik aanvankelijk zelf niet, omdat het hoogtechnologisch en ingewikkeld is. Dankzij een bijscholing in Rotterdam kreeg ik het echter toch onder de knie. Een Rotterdams chirurg kwam zelfs drie maanden mee naar hier om alles op poten te zetten. Inmiddels is het een routine-operatie geworden in ons ziekenhuis. Dat is belangrijk, want het aantal diabetespatiënten in Rwanda neemt snel toe.

Ook onze behandeling van kinderen met oogkanker is fors verbeterd. Zonder oncologen passen we nu succesvol chemotherapie toe. Tot 2011 zag ik die kinderen steevast sterven. Nu kunnen we de helft redden, de andere helft helpen we via pijnbehandeling menswaardig sterven. Euthanasie voeren we hier niet uit, daar ben ik tegen.

„Ik haal kracht uit mijn geloof, via het gebed”

–Speelt uw geloof een grote rol in uw werk?

Het was vanuit een christelijke motivatie dat ik besliste om naar Afrika te trekken. Dat was een grote, avontuurlijke stap, maar door de christelijke cultuur in Rwanda pas ik levensbeschouwelijk perfect in dit land. Ik was altijd al overtuigd gelovig. Het is niet eenvoudig in te schatten welk impact dat precies had op mijn levenskeuzes, maar in het laatste jaar humaniora voelde ik toch dat ik via een opleiding geneeskunde veel zou kunnen doen voor de mensen. Zeker hier kan ik veel betekenen voor mensen die anders geen kansen hebben.

Piet Noë onderzoekt een man met cataract, die dankzij een operatie ondertussen opnieuw kan zien. © Luk Vanmaercke

–De miserie die u hier ziet, weegt die op uw geloof, of haalt u daar kracht uit?

Het lijden van mensen verlichten, zie ik net als mijn taak. En al maakt het lijden van kinderen me soms opstandig, het geloof is een grote bron van hoop. Zelfs na het finale lijden is er nog hoop, voor wie gelooft in het leven na de dood. Ik leer ook veel van de mensen hier. Ze zijn niet opstandig tegenover hun lot, ze aanvaarden beter de tegenslagen van het leven.

Terwijl westerlingen menen dat ze recht hebben op alles en nog wat, zelfs op de georganiseerde dood, zijn de mensen hier dankbaar voor alles wat ze krijgen. Ultiem nemen ze vrede met hun situatie. Dat staat in schril contrast met de talrijke depressies en zelfmoorden in het Westen, terwijl de mensen hier nochtans veel meer en grotere problemen hebben.

–Moet u zichzelf soms niet te ver wegcijferen in uw engagement?

Dat is inderdaad een probleem. Doordat ik geen patiënten wil weigeren, heb ik weinig tijd voor mezelf of voor cultuur.

Ook een gezin stichten, was in die omstandigheden niet mogelijk. Ik haal echter kracht uit mijn geloof, via het gebed. In Rwanda zijn er veel mogelijkheden tot geloofsverdieping, onder meer via leken-groepen. Zelf ben ik daar geen lid van, maar ik onderhoud wel een goed contact met de jezuïeten in Kigali. Bij hen volgde ik gedurende enkele maanden geestelijke oefeningen volgens de principes van Sint-Ignatius. Elke dag stond ik een half uur vroeger op om een stuk uit de Bijbel te lezen, gevolgd door meditatie. Door mijn lange werkdagen is dat echter niet vol te houden. Nu ga ik af en toe op zondag naar de continue aanbidding bij de Emmanuëlgemeenschap.

Wel mis ik de tijd om mijn geloof voort te cultiveren, bijvoorbeeld door het lezen van spirituele boeken. In mijn studententijd had ik daarvoor meer tijd.

De Kerk hier is ook anders, met een andere beleving van het geloof. Ik kan me niet altijd identificeren met de plaatselijke clerus. Er zijn veel priesters en religieuzen, maar die geven niet altijd het goede

voorbeeld. De leken-groepen geven vaak meer hoop. Al zijn er natuurlijk ook uitmuntende priesters.

–Als u hier ooit weggaat, hoe moet het dan voort met dit ziekenhuis?

Ik heb nu nog een contract van twee jaar. Tijdens die periode zal ik alles voorbereiden opdat Edison, mijn Rwandese collega-oogarts hier, me kan opvolgen. Bovendien leiden we momenteel ook nog een andere plaatselijke oogarts op. Het was niet makkelijk oogartsen te motiveren om hier te komen werken en niet in een privékliniek in de hoofdstad. De aanwezigheid van oogchirurgen is evenwel cruciaal, want opereren is nodig om bijvoorbeeld mensen met cataract opnieuw te laten zien.

Zelf zal ik hier niet kunnen blijven, maar ik ben zeer gemotiveerd om soortgelijk werk te blijven verrichten, ergens in Afrika. De nood blijft immers groot.